

TAŞOVA ŞEHİT BEKİR ÖZDEMİR

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

HADİS

قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ

لَنْ تَضِلُّوا مَا تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا:

كِتَابَ اللّٰهِ

وَسُنَّةَ نَبِيِّهِ*

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

HADİS

YAZARLAR

Prof. Dr. İsmail Lütfi ÇAKAN

Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK

Prof. Dr. Zekeriya GÜLER

Doç. Dr. Esra ŞAHYAR

Doç. Dr. Bekir KUZUDİŞLİ

Yrd. Doç. Dr. Mehmet EFENDİOĞLU

EDİTÖR
Prof. Dr. M. Yaşar KANDEMİR

DİL UZMANI
Ahmet POLAT

GÖRSEL TASARIM UZMANI
Faize ULUSOY

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI
Hasan TOPAL

REHBERLİK UZMANI
Esra DEMİR

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

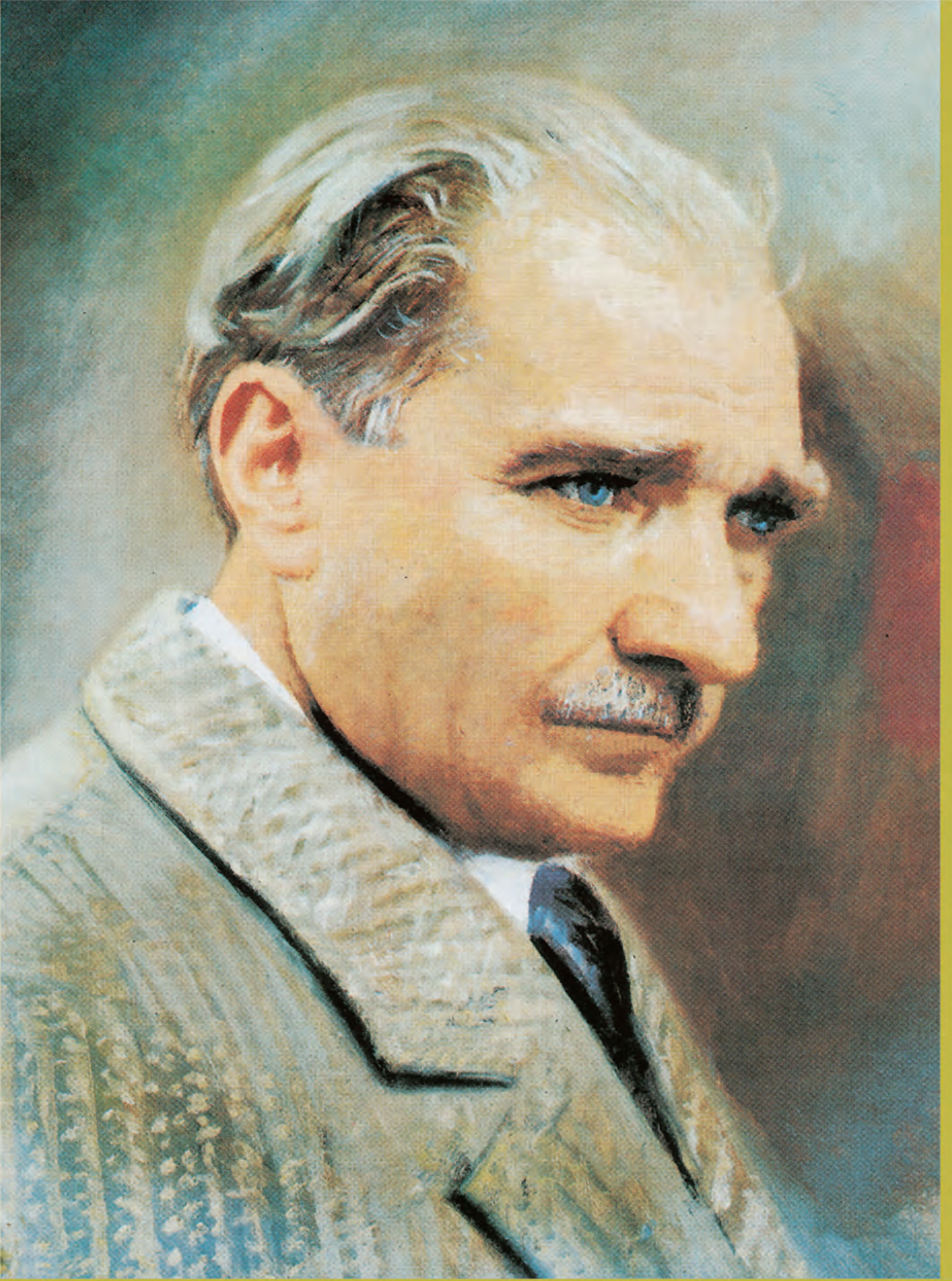
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

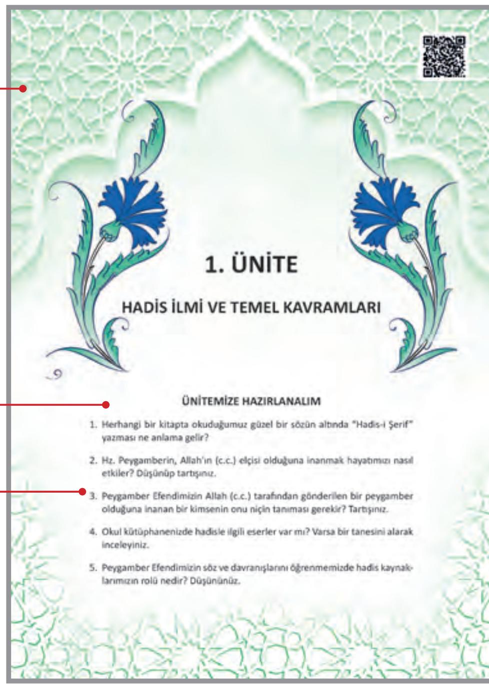
İÇİNDEKİLER

ORGANİZASYON ŞEMASI

Ünite Kapağı

Ünite Başlığı

Hazırlık Soruları

1. ÜNİTE

HADİS İLMİ VE TEMEL KAVRAMLARI

ÜNİTEMİZE HAZIRLANALIM

1. Herhangi bir kitapta okuduğumuz güzel bir sözün altında "Hadis-i Şerif" yazması ne anlama gelir?
2. Hz. Peygamberin, Allah'ın (c.c.) elçisi olduğuna inanmak hayatımızı nasıl etkiler? Düşünüp tartışınız.
3. Peygamber Efendimizin Allah (c.c.) tarafından gönderilen bir peygamber olduğuna inanan bir kimsenin onu niçin tanıması gerekir? Tartışınız.
4. Okul kütüphanenizde hadisle ilgili eserler var mı? Varsa bir tanesini alarak inceleyiniz.
5. Peygamber Efendimizin söz ve davranışlarını öğrenmemizde hadis kaynaklarının rolü nedir? Düşününüz.

HADİS İLMİ VE TEMEL KAVRAMLARI

"Ben ahlaki güzellikleri tamamlamak için gönderildim" buyurmuştur.[1]

Hadis ilmi, bu içeriğiyle hayatlarında Peygamber Efendimizi örnek almak isteyenler için Allah'ın (c.c.) Resulü ile ilgili doğru bilgi vermeyi amaçlar. Bunun için de onun hikmetli sözlerini ve yaşama biçimini tespit eder. Elde edilen bilgileri konularına göre sınıflandırır ve hadis kaynaklarında bir araya getirir. Böylece Peygamberimizi (s.a.v.) tanımak ve anlamak isteyenler bu kaynaklara başvurmak suretiyle gerekli bilgilere kolayca ulaşırlar.

Mesela hadis kitaplarının namaz bölümlerine başvuranlar, Peygamberimizin (s.a.v.) nasıl namaz kıldığını bütün incelikleriyle öğrenebilirler. Ya da hadis kitaplarının tefsir bölümlerini okuyanlar, Peygamber Efendimizin Kur'an-ı Kerim ayetlerini nasıl yorumladığına dair birçok bilgi edinebilirler. Yahut hadis kaynaklarının edep bölümlerini inceleyenler, Resulullah'ın üstün ahlakının değişik yönlerine dair pek çok bilgiye ulaşırlar.

NOT EDELİM

Peygamber Efendimiz bir hadisinde "Benim ağzımdan kasten hadis uyduran kimse cehennemdeki yerine hazırlansın." buyurmuştur.

(Buhârî, İlim, 38; Müslim, Zühd, 82.)

Hadis ilmi, Peygamber Efendimizi tanımayı ve anlamayı amaçlayan bir ilimdir. Bu nedenle onun hakkında doğru bilgi edinilmesine büyük özen gösterir. Gerçekte Resul-i Ekrem'in sözü olmayan herhangi bir cümlenin onun tarafından söylenmiş gibi aktarılmasına izin vermez. Peygamberimizin (s.a.v.) gerçekten söyledikleri ile söylemediği halde o söylemiş gibi gösterilen sözleri birbirinden ayırmayı ilke edinir. Allah'ın (c.c.) Resulü'ne ait olmayan bir davranışın, onun tarafından yapılmış gibi anlatılmasına engel olur. Resul-i Ekrem'e ait olmayan söz ve davranışları ona aitmiş gibi gösterenlerin ve bunların uydurdukları haberlerin tanınmasını sağlar. Böylece Resulullah Efendimizin en doğru biçimde anlaşılması ve tanınması görevini yerine getirmiş olur.

Hadis ilmi, insan düşüncesini ve hayatını hurafelerden arındırmayı sağlar. Bir İslam âlimi, hadis olmayan sözleri belirlemeye çalışırken sadece dinî bir görev yerine getirmiş olmaz, aynı zamanda insani ve ahlaki bir sorumluluk da üstlenmiş olur. Çünkü bu çalışmasıyla, sağlıklı düşünmenin yollarını açar, batıl inançları ve uygulamaları hayattan temizlemiş olur.

Hadis ilmi, Peygamber Efendimizle ilgili doğru bilgileri tespit etmeyi amaçlayan bir ilim dalı olduğu için, onun sözlerine ve davranışlarına dair bilgileri aktarırken dikkat edilmesi gereken kuralları da belirlemiştir. Bu kurallar Peygamber Efendimizi görerek ona iman etmiş ilk Müslüman nesil olan Sahabe-i Kirâm tarafından belirlenmeye başlamıştır. Böylece henüz Peygamber Efendimiz hayatta iken onun sözleri, davranışları ve güzel ahlakı Müslümanlar

Ünite Başlığı

Etkinlik Kutusu

Konu Metni

Sayfa Numarası

HADİS

Peygamber Efendimiz Arap diline birçok yönden hâkimdi. Arapçanın farklı lehçelerini bilir, konuşurken edebi bir dil kullanırdı. Konuşmalarında benzetmelere, örneklere, mecazi ifadelere, edebî sanatlara yer verirdi. Bu nedenle hadis-i şeriflerden, Arap dilinin inceliklerine dair pek çok detay öğrenebiliriz.

Hz. Aişe'den nakledildiğine göre, Peygamber Efendimiz konuştuğunda herkes O'nu anlayabilirdi. Bununla birlikte, Resulullah'ın konuşması edebî bir özelliğe de sahipti. Bu nedenle dil, anlatım, edebiyat ve hitabet alanlarında Peygamber Efendimizin üslubu her zaman dikkat çekmiş, hadis metinleri Arap edebiyatının mükemmel örnekleri arasında anılabilmiştir.

DEĞERLENDİRELİM

Enes b. Mâlik anlatıyor:

Peygamber Efendimiz bir yolculuktaydı. Deve kervanına Enceşe adında siyahi bir derilerli kılavuzluk ediyordu. Enceşe güzel sesliydi, ahenkle recez (kaside) okuyarak develeri yürütmekteydi. Onun sesinin ahengiyle develer hızlanmaya başladı. Oysa kervanda hanımlar da vardı. Peygamber Efendimiz Encеşe'ye şöyle seslendi:

"Yavaş ol Encеşe. Kristalleri kıracaksın!"

(Buhârî, Edeb, 90, 95, 116; Müslim, Fedâil, 70.)

Bu hadis-i şerifi edebî üslûbu bakımından değerlendiriniz.

3. Hadis İlminin Temel Kavramları

PAYLAŞALIM

Okul kütüphanenizdeki klasik hadis kaynaklarının birinden Sevgili Peygamberimizin sözlü hadislerine bir örnek bulup yazınız, sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Her ilim dalının kendine has birtakım kavramları vardır. Bir ilim dalı hakkında bilgi sahibi olmanın en önemli göstergesi o ilim dalının temel kavramlarını tanımak ve doğru kullanabilmektir. Hadis ilminin başlıca kavramları ise hadis, sünnet, ravi, rivayet, sened ve isnad kavramlarıdır.

3.1. Hadis

Hadis; Peygamber Efendimizin sözlerinin, fiillerinin (davranışları), onaylarının, ahlakının ve fiziksel özelliklerinin anlatıldığı metinlerdir. Üç gruba ayrılır:

Bazı etkinlikleri kitabınızın üzerinde yapabilirsiniz.

HADİS

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.

1. Hadis ilminin konusu nedir?

2. Hadis ilmi bir Müslüman için neden önemlidir?

3. Senet ve metin terimlerini açıklayınız.

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Hz. Peygamber şöyle buyurdu: *"Ümmetime zor geleceğinden endişe etmeseydim, onlara her abdest alırken misvak kullanmalarını emrederdim."*

(Müslim, Tahâret, 42.)

Bu hadis metni ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Kavli
B) Fiili
C) Takriri/onayla ilgili
D) Yaratılış özelliği
E) Ahlaki özellik

2. *"Hz. Peygamber insanların en cömerdi idi. Ramazan gelince daha da cömert olurdu."*

Bu hadis metni ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

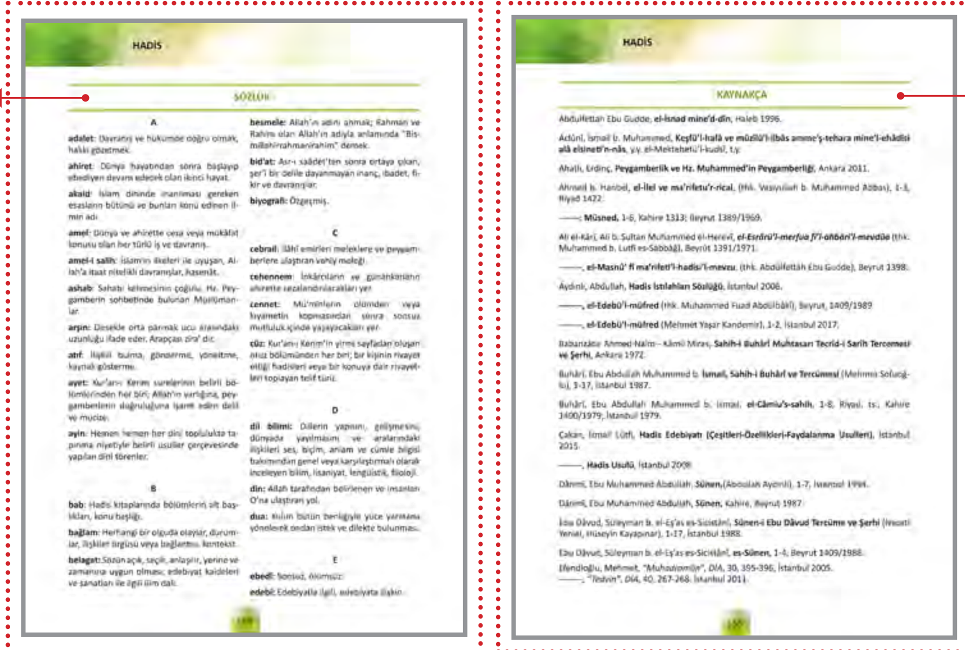
A) Kavli
B) Fiili
C) Takriri
D) Ahlaki
E) Yaratılış özelliği

3. Hz. Peygamber En'âm suresi 82. ayetinde yer alan zulüm kelimesinin şirk anlamına geldiğini belirtmiştir. Resulullah'ın bu açıklaması hadis ilminin hangi ilim dalı ile ilişkisini gösteren bir örnektir?

A) Tefsir B) Fıkıh C) Kelam D) Siyer E) Dil bilim

Değerlendirme soruları: (Açık uçlu Çoktan seçmeli Doğru/ Yanlış)

Sözlük
Kitabınızda geçen belli başlı kavramların anlamlarına buradan kolayca ulaşabilirsiniz.

Kaynakça
Kitabınız hazırlanırken faydalanılan belli başlı kaynakların listesi

BİLGİ KUTUSU
YORUMLAYALIM
NOT EDELİM
TARTIŞALIM
BİLİYOR MUSUNUZ?
TAMAMLAYALIM

Yan tarafta bazı örnekleri verilen kutucuklarda, işlenen konunun daha iyi kavranması ve akılda kalabilmesi için aktarılan bilgiler ışığında listeleme, sıralama ve tanımlama gibi hemen kitabınızın üzerine yapabileceğiniz etkinlikler bulunmaktadır.

DEĞERLENDİRELİM
ARAŞTIRALIM
DÜŞÜNELİM
LİSTELEYELİM
DOLDURALIM
DİKKAT EDELİM

Yan tarafta bazı örnekleri verilen kutucuklarda, işlenen konunun daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacak ilave bilgiler verilmekte, bu bilgileri yeri geldiğinde yorumlamanız veya defterinize not etmeniz istenmektedir.

Kitabınızda bulunan karekodlar sayesinde kitabınızın tüm PDF'sine, ünitelere ve işlenen konu ile ilgili materyallere ulaşabilirsiniz

KISALTMALAR

a.g.e. : adı geçen eser
a.s. : aleyhisselam
b. : bin
bk. : bakınız
C : cilt
c.c. : celle celalühü
çev. : çeviren
DİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
haz. : hazırlayan
H./h. : hicrî
Hz. : Hazreti
M./m. :miladî
nşr. : neşriyat
ö. : ölüm tarihi
r.a. : radiyallahu anh
s. : sayfa
s.a.v. : sallallahu aleyhi ve sellem
t.y. : tarih yok
thk. : tahkik
trc. : tercüme
ts. : tarihsiz
vd. : ve diğerleri